

Міністерство освіти і науки України
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені А. С. МАКАРЕНКА

Навчально-науковий інститут педагогіки і психології
Кафедра менеджменту освіти та педагогіки вищої школи

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор навчально-наукового
інституту педагогіки і психології
_____ С.М. Кондратюк
« ____ » _____ 20__ р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСОМ ВИХОВАННЯ У ЗАКЛАДІ
ОСВІТИ**

перший (бакалаврський рівень)
галузь знань 07 Управління та адміністрування
спеціальність 073 Менеджмент
освітня-програма/програми Менеджмент освіти
Мова навчання українська

Погоджено науково-методичною комісією

НН інституту педагогіки і психології

« ____ » _____ 201__ р

Голова _____ Т.Б. Тарасова, кандидат
психологічних наук, доцент

СУМИ – 2019

Розробники: Козлов Д.О., к.п.н., доцент

Робоча програма розглянута на засіданні кафедри менеджменту освіти та педагогіки вищої школи

Протокол № 1 від 29 серпня 2019 р.

Завідувач кафедри _____ (Козлова О. Г.)

СумДПУ, 2019 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів - 6	Галузь знань 07 Управління та адміністрування Бакалавр	Обов'язкова	
Розділів – 3	Спеціальність (професійне спрямування): 073 «Менеджмент»	Рік підготовки:	
Змістових розділів – 3		1-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання – реферат		Семестр	
Загальна кількість годин - 150		2-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 70 год. самостійної роботи студента – 80	Освітній ступінь: магістр	Лекції	
		28 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		38 год.	6 год.
		Самостійна робота	
		110 год.	50 год.
		Консультації: 4 год.	
Вид контролю: екзамен			

2. МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета – озброїти студентів знаннями із сучасної теорії виховання

Завдання:

- засвоїти принципи та закономірності виховного процесу;
- вивчити методи, прийоми та засоби виховання у ЗО;
- ознайомитись з основними формами виховання за різними напрямками виховного процесу ЗО.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати**: – сутність теорії та методи національного виховання, специфіку виховного процесу з школярами; – принципи, форми та методи організації виховної роботи з молодшими школярами; – принципи організації учнівських колективів, різних дитячих об'єднань та керівництва ними; – методи позакласної та позашкільної роботи з учнями початкових класів **вміти**: – **Уміння** швидко та ефективно вирішувати конфліктні ситуації; протистояти маніпулятивним впливам; підбирати найбільш ефективні стилі взаємодії з інтими людьми. – Уміння використовувати представлений досвід прикладних досліджень соціальної психології у практичній роботі; проводити соціально-психологічні тренінги. – **Вміння** складати характеристику групи, прогнозувати динаміку розвитку малої групи. – **Знання** сутності понять «лідерство» та «управління». – Володіння знаннями щодо сутності конфлікту; причини і сутність людської агресивності.

ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Міжпредметні зв'язки здійснюються з базовими педагогічними дисциплінами, філософією, вікову та педагогічну психологію.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

У результаті вивчення курсу «Управління процесом виховання у закладі освіти» студенти повинні **знати та вміти**:

– використовувати внутрішній потенціал організацій і зовнішніх можливостей з метою одержання високих кінцевих результатів; – здійснювати розподіл повноважень і відповідальності між адміністративними і структурними підрозділами навчального закладу; – аналізувати літературу з проблем розвитку організації як системи.		
Комунікація: К1. Зрозуміле і недвозначне донесення власних висновків, а також знань та пояснень, що їх обґрунтовують, до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються. К2. Використання іноземних мов у професійній діяльності.	ПРК 1 ПРК 2.	Організовувати та здійснювати ефективні комунікації всередині колективу, з представниками різних професійних груп та в міжнародному контексті. Вміти спілкуватись в професійних і наукових колах державною та іноземною мовами.
Автономія і відповідальність	ПРА-1.	Усвідомлює соціальну значущість майбутньої професії, сформованість мотивації до здійснення професійної діяльності.

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Шкала ЄКТС	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
А	Теоретична підготовка: вільно володіє навчальним матеріалом, висловлює свої думки, робить аргументовані висновки, рецензує відповіді інших студентів, творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань. Практична підготовка: може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою; вільно використовує знання для розв'язання поставлених перед ним завдань.

В	Теоретична підготовка: вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні огріхи у порівняннях. формулюванні висновків. застосуванні теоретичних знань на практиці. Практична підготовка: за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдання.
С	Теоретична підготовка: володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно, на рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу. Практична підготовка: має елементарні, нестійкі навички виконання завдання.
Д	Теоретична підготовка: має фрагментарні знання (менше половини) при незначному загальному обсязі навчального матеріалу; відсутні сформовані уміння та навички; під час відповіді допускаються суттєві помилки. Практична підготовка: планує та виконує частину завдання за допомогою викладача.
Е	Теоретична підготовка: студент не володіє навчальним матеріалом у загальному обсязі. Практична підготовка: виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача.
FХ	Теоретична підготовка: студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу. Практична підготовка: виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача.
F	Теоретична підготовка: студент володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Поточне тестування та самостійна робота	Сума	Підсумкови й (екзамен)	Загальна сума

Змістовий розділ 1				Змістовий розділ 2			Змістовий розділ 3			75	25	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10			
8	8	8	8	5	5	5	10	8	10			

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82 - 89	B	добре
74 - 81	C	
64 - 73	D	задовільно
60 - 63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Методи усного контролю (індивідуальне і фронтальне опитування); методи машинного контролю (тести), методи письмового контролю (контрольні роботи, твори, тести, анкетування, письмові заліки) тощо.

6.ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий розділ 1

Сутність процесу виховання

Тема 1.

Сутність процесу виховання, основні закономірності та принципи.

Сутність процесу виховання. Виховання - соціально і педагогічно організований процес формування людини як особистості. Структура процесу виховання. Рушійні сили виховання. Внутрішні суперечності процесу виховання. Зовнішні суперечності. Складові виховного процесу.

Закономірності виховного процесу. Принципи виховання. Цілеспрямованість виховання. Поєднання педагогічного керівництва з ініціативою і самодільністю учнів. Зв'язок виховання з життям. Єдність свідомості та поведінки у вихованні. Виховання в праці. Комплексний підхід у вихованні. Виховання особистості в колективі.

Тема 2.

Специфіка процесу виховання у ЗО.

Соціальна ситуація розвитку та провідна діяльність школярів. Характеристики провідної діяльності у шкільному віці. Психічні новоутворення школярів: довільність психічних процесів, рефлексія, внутрішній план дій. Основні психічні процеси: мовлення, мислення, пам'ять, увага, уява. Психологічні умови розвитку школярів. Орієнтовні завдання виховної роботи у ЗО. Позакласна робота з школярами.

Змістовий розділ 2

Виховний простір

Тема 3.

Виховний простір ЗО.

Сутність понять „виховне середовище”, „процес соціальної адаптації-”. Умови педагогізації середовища. Соціокультурне середовище виховання і сучасні реалії дитинства. Природне середовище, соціальне середовище, мікросередовище, виховуюче середовище, соціокультурне середовище (ніша і стихія). Сучасні реалії дитинства: економічні, політичні, соціальні, культурні, моральні. Предметно-просторове середовище. Психодидактичне середовище.

Тема 4.

Методи виховання у ЗО.

Поняття „методи виховання” в педагогічній науці. Прийом виховання. Засоби виховання. Класифікація методів виховання. Методи виховання почуттів. Характеристика основних груп методів виховання у ЗО. Методи формування свідомості. Роз'яснення. Бесіда. Фронтальні та індивідуальні бесіди. Метод прикладу. Виховні функції прикладу. Методи формування суспільної поведінки. Педагогічна вимога. Громадська думка. Вправління. Привчання. Доручення. Створення виховуючих ситуацій. Методи стимулювання діяльності та поведінки. Змагання. Заохочення. Покарання. Методи контролю та аналізу ефективності виховання. Форми виховної роботи з школярами: масові, групові, індивідуальні.

Змістовий розділ 3

Виховний процес у ЗО

Тема 5.

Змістова характеристика виховного процесу у ЗО.

Сутність понять „менеджмент”, „управління”, „керівництво”, „організація”, „Змістова характеристика позаурочної роботи школи. Концепція національного виховання. Сутність понять „моральне виховання”, „моральна культура”. Моральні норми. Шляхи формування моральної культури молодших школярів. Моральна освіта. Вироблення навичок і звичок

поведінки. Формування морального досвіду. Приклад 11 учителя. Спонування школярів до морального самовдосконалення. Умови ефективності морального виховання учнів. Успішність процесу морального виховання учнів.

Тема 6.

Трудове виховання школярів.

Сутність та завдання трудового виховання учнів. Готовність до праці: теоретична, практична, формування культури праці. Сухомлинський про трудове виховання школярів. Завдання трудового виховання школярів. Види трудової діяльності та вимоги до її реалізації. Вимоги до організації праці учнів. Завдання економічного виховання школярів. Професійна орієнтація школярів.

Змістовий розділ 4

Естетичне і фізичне виховання учнів

Тема 7.

Естетичне виховання учнів 30.

Основні складові естетичного виховання. Естетична свідомість. Естетичні почуття. Естетичний смак. Естетичний ідеал. Естетика поведінки. Завдання естетичного виховання. Джерела естетичного виховання. Провідні форми естетичного виховання 30.

Тема 8.

Фізичне виховання учнів, формування здорового способу життя.

Фізичне виховання і здоров'я нації. Зміст фізичного виховання школярів. Мета фізичного виховання. Засоби фізичного виховання. Фізичні вправи. Гімнастика. Ігри. Спорт. Природні чинники. Гігієнічні чинники. Форми позаурочної фізкультурно-спортивної діяльності 30.

Змістовий розділ 5

Виховна робота у 30

Тема 9.

Планування виховної роботи у 30.

План виховної роботи. Мета планування. Педагогічні вимоги до плану виховної роботи. Джерела планування. Технологія планування виховної роботи. Етапи: діагностичний, прогностичний, орієнтаційно-пошуковий, структурно-змістовий, конструктивно-операційний, контрольно-оцінний. Види підходів до планування в сучасній 30. Формальний план. Традиційний план. Випадковий план. Механічне планування. Форми залучення педагогів до розробки плану виховної роботи на новий навчальний рік. Залучення батьків до планування виховної роботи. Форми залучення учнів до планування. Орієнтовні вимоги до плану виховної роботи.

Тема 10.

Педагогічна діагностика у 30.

Використання тестів при діагностиці учнів у 30. Вимоги до тестів у 30. Значення діагностики у 30.

7.2. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	п	лаб		ср		л	п	лаб	інд	ср
	180	28	38	-		110		8	9	10	11	12
Змістовий розділ 1. Сутність процесу виховання												
Тема 1. Сутність процесу виховання, основні закономірності та принципи	16	2	4			10	16					10
Тема 2. Специфіка процесу виховання у ЗО	16	2	4	-		10	11		1	-		10
Разом за змістовим розділом 1	32	4	8			20						
Змістовий розділ 2. Виховний простір												
Тема 3. Виховний простір у ЗО	17	3	4	-		10	7	1	1	-		5
Тема 4. Методи виховання у ЗО	17	3	4	-		10	6	1		-		5
Разом за змістовим розділом 2	34	6	8			20						
Змістовий розділ 3. Виховний процес у ЗО												
Тема 5. Змістова характеристика виховного процесу у ЗО	17	3	4			10						
Тема 6. Трудове виховання у ЗО	17	3	4			10						
Разом за	34	6	8	-		20	42	2	2	-		32

змістовим розділом 3													
Змістовий розділ 4. Естетичне і фізичне виховання учнів													
Тема 7. Естетичне виховання учнів у ЗО	17	3	4	-		10	9		1	-			8
Тема 8. Фізичне виховання учнів, формування здорового способу життя	17	3	4	-		10	9	1		-			8
Разом за змістовим розділом 4	34	6	8	-		20	35	1	2	-			32
Змістовий розділ 5. Виховна робота у ЗО													
Тема 9. Планування виховної роботи у ЗО	22	3	4	-		15	11	1		-			10
Тема 10. Педагогічна діагностика у ЗО	20	3	2	-		15	11	1		-			10
Разом за змістовим розділом 5	42	6	6	-		30	45	3	2	-			40
Консультації з дисципліни	4												
Усього годин	180	28	38	-		110	116	6	6	-			104

ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назви теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Сутність процесу виховання, основні закономірності та принципи	2
2.	Тема 2. Специфіка процесу виховання у ЗО	2

3.	Тема 3. Виховний простір у ЗО	3
4.	Тема 4. Методи виховання у ЗО	3
5.	Тема 5. Змістова характеристика виховного процесу у ЗО	3
6.	Тема 6. Трудове виховання у ЗО	3
7.	Тема 7. Естетичне виховання учнів у ЗО	3
8.	Тема 8. Фізичне виховання учнів, формування здорового способу життя	3
9.	Тема 9. Планування виховної роботи у ЗО	3
10.	Тема 10. Педагогічна діагностика у ЗО	3
	Разом	28

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назви теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Сутність процесу виховання, основні закономірності та принципи	4
2.	Тема 2. Специфіка процесу виховання у ЗО	4
3.	Тема 3. Виховний простір у ЗО	4
4.	Тема 4. Методи виховання у ЗО	4
5.	Тема 5. Змістова характеристика виховного процесу у ЗО	4
6.	Тема 6. Трудове виховання у ЗО	4
7.	Тема 7. Естетичне виховання учнів у ЗО	4
8.	Тема 8. Фізичне виховання учнів, формування здорового способу життя	4
9.	Тема 9. Планування виховної роботи у ЗО	4
10.	Тема 10. Педагогічна діагностика у ЗО	2
	Разом	38

САМОСТІЙНА РОБОТА

№	Назви теми	Кількість

з/п		ГОДИН
1.	Тема 1. Сутність процесу виховання, основні закономірності та принципи	10
2.	Тема 2. Специфіка процесу виховання у ЗО	10
3.	Тема 3. Виховний простір у ЗО	10
4.	Тема 4. Методи виховання у ЗО	10
5.	Тема 5. Змістова характеристика виховного процесу у ЗО	10
6.	Тема 6. Трудове виховання у ЗО	10
7.	Тема 7. Естетичне виховання учнів у ЗО	10
8.	Тема 8. Фізичне виховання учнів, формування здорового способу життя	10
9.	Тема 9. Планування виховної роботи у ЗО	15
10.	Тема 10. Педагогічна діагностика у ЗО	15
	Разом	110

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, проблемного виконання, частково-пошуковий, дослідницький, інтерактивний та методи активізації творчого пошуку: мозковий штурм, синектики, фокальних об'єктів, семикратного пошуку та методи систематизації перебору варіантів, морфологічний аналіз, контрольних запитань.

8. Рекомендовані джерела інформації

Основна література:

1. Амонашвили Ш.А. Здравствуйте дети!- М., 1983.
2. Бех І.Д. Виховання особистості. У 3 -х книгах.– К., 2003-2006.
3. Болдырев Н.Н. Методика воспитательной работы в школе.- М., 1981
4. Ващенко Г. Виховний ідеал.-Полтава, 1992
5. Галузинський В.Н., Євтух Н.Б. Педагогіка: теорія та історія.-К., 1995
6. Гепкин Д.М. Массовые праздники.-М., 1975
7. Державна національна програма освіти ("Україна ХХІ століття").-К., 1994
8. Закон України "Про освіту".-К.,1991
9. Кабалевский Д.Б. Воспитание ума и сердца.-М, 1989
10. Коломинский Я.П., Вовк Л.Н., Омеляненко В.П. Педагогіка: завдання і ситуація: практикум.-К., 2003
11. Концепція національного виховання.- К., 1994
12. Концепція середньої загальноосвітньої школи У країни.-Х.,1990

- 13.Макаренко А.С. Методика воспитательной работы И избр. соч. в 2 томах, ТІ,-М., 1977
- 14.Методика воспитательной работы-М., 1990
- 15.Педагогика/Под ред. Ю.Н. Бабанского- М.,1988
- 16.Писарчук Е.А., Пухта А.М. Екологічне виховання учнів.-К.,1985
- 17.Постовий В.Г. Сучасна сім'я і педагогіка.-К.,1994.
- 18.Стельмахович М.Г. Народна педагогіка.-К.,1985.
- 19.Стельмахович М.Г. Теорія і практика українського національного виховання.- Івано-Франківськ, 1992
- 20.Сухомлинський В.О. Батьківська педагогіка.-К.,1978
- 21.Сухомлинский В.А. Мудрая власть коллектива.-М.,1983
- 22.Сухомлинський В.О. Сто порад учителю.-К.,1982
- 23.Сухомлинський В.О. Як виховати справжню людину.-К.,1976
- 24.Харламов И.Ф. Педагогика.-М.,2000
- 25.Фіцула М.М. Правове виховання учнів.-К.,1997.
- 26.Шпак О.Т. Економічне виховання учнів.-К.,1985.

Допоміжна

1. Белкин Д.М. Массовые праздники –М. 1975.
2. Бех І.Д. Виховання особистості У 3-х книгах – К. 2003-2006.
3. Болдырев Н. И. Методика воспитательной работы в школе – М. 1981.
4. Ващенко Г. Виховний ідеал – Полтава, 1992.
5. Галузинський В.М. Євнух М.Б. Педагогіка: теорія та історія – К. 1995.
6. Галузинський В.М.; Євшук А.В. Педагогіка: теорія та історія. – К. 1986.
7. Державна національна програма “Освіта” (“Україна ХХІ ст.”)- К. 1994.
8. Донцов А.И. Психология коллектива – М. 1984.
9. Иванов Н.П. Воспитать коллективистов – М. 1982
- 10.Кабалевский Д.Б. Воспитание ума и сердца – М. 1989.
- 11.Каменський Я.А. Велика дидактика – М. 1982.
- 12.Коломенський Я.П., Вовк Л.П., Омеляненко В.П. Педагогіка: завдання і ситуація.Практикум – К.2003.
- 13.Концепція Національного виховання – К. 1994.
- 14.Макаренко А.С. Книга для батьків – К. 1987.
- 15.Макаренко А.С. Лекции о воспитании детей I I Сочі в 7-ми томах. Т. 4-М. 1960.
- 16.Макаренко А.С. Методика воспитательной работы Соч. в 2-х томах Т.1 – М. 1977.
- 17.Методика воспитательной работы. – М. 1990.
- 18.Методика воспитательной работы в 2-х томах Т I – М. 1977.
- 19.Никитин Б.П. Никитина Л.А. Мы, наши дети и внуки – М. 1989.
- 20.Педагогіка під ред. Ю. Бабанакго – М. 1988.
- 21.Писарчук Є. А., Кухта А.М. Екологічне виховання учнів – К. 1985.
- 22.Стельмахович М. Г. Народна педагогіка – К. 1985.
- 23.Стельмахович М.Г. Теорія і практика українського національного виховання Івано-Франківськ 1996.
- 24.Стельмахович М.Г. Українська родинна педагогіка – К. 1996.

25. Стельмахович М.Г. Українська родинна педагогіка – К. 1998.
26. Сухомлинский В.А. Мудрая власть коллектива – М. – 1983.
27. Сухомлинський В.О. Батьківська педагогіка – К. 1978.
28. Сухомлинський В.О. Батьківська педагогіка – К. 1979.
29. Сухомлинський В.О. Народження громадянина – К. 1977.
30. Сухомлинський В.О. Павлинська середня школа – К. 1972.
31. Сухомлинський В.О. Серце віддаю дітям – К. 1988.
32. Сухомлинський В.О. Сто порад вчителю – К. 1982.
33. Сухомлинський В.О. Як виховати справжню людину – К. 1976.
34. Ушинський К.Д. Людина, як предмет виховання – К. 1983., Т – 1.
35. Харламов И.Ф. Педагогика – М., 2000.
36. Шпак О.Т. Екологічне виховання учнів – К. 1985.
37. Щуркова Н.Е. Вы стали классным руководителем – М. 1986.

Варіант 1

1. У чому полягає суть виховання ? (з наведених відповідей оберіть правильну):

- а) Виховання – це озброєння учнів достатньою сумою знань .
- б) Виховання – це включення дітей в життєві ситуації якій забезпечують оволодіння певними якостями.
- в) Сутність виховання полягає у стимулюванні особистості до певної діяльності.
- г) Правильної відповіді немає.

2. У чому ви вбачаєте взаємозв'язок і відмінні особливості між вихованням, самовихованням і перевихованням?

3. Розкрийте зміст рушійних сил виховного процесу?

4. Охарактеризуйте специфічні особливості процесу виховання?

Варіант 2

1. Що ви розумієте під рушійною силою виховання? (із запропонованих відповідей виберіть правильну):

- а) Рушійною силою виховання є така сила, яка заставляє рухатись вперед до досконалості.
- б) Результат протиріччя між набутими знаннями і досвідом у поведінці і новими потребами.
- в) Під рушійною силою процесу виховання варто розуміти не що інше, як протиріччя між рівнем конкретних знань якими володіє людина і манерами запровадження їх у життя.
- г) Рушійною силою процесу виховання є результат протиріччя між життєвими потребами у вихованні людини з одного боку і наявним рівнем сформульованості в ній певних якостей з другого боку.

2. Що ви розумієте під самовихованням?

3. Назвіть об'єктивні і суб'єктивні фактори, які впливають на процес виховання?

4. Охарактеризуйте критерії та методи оцінювання вихованості молодшого школяра.

Варіант 3.

1. Що ви розумієте під перевихованням? (з наведених відповідей оберіть правильну):

- а) перевиховання – це вплив вихователя на особистість виховання з метою з метою спонукання його до активних дій;
- б) перевиховання передбачає цілеспрямований вплив вихователя на перебудову шкідливих поглядів виховання, як його світогляду, особливостей поведінки, що ускладнюють процес формування особистості;
- в) під перевихованням варто розуміти різне гальмування особистості поведінки виховання;
- г) перевиховання спрямоване на навіювання вихованцеві і правильного ставлення до себе, до своїх дій з метою відмови від них.
- д) правильної відповіді немає.

2. Відтворіть структурну схему процесу виховання й обґрунтуйте зв'язки між його компонентами.
3. Назвіть потреби, які впливали і продовжують впливати на формування мотивів виховання установленні вас як особистості.
4. Розкрийте сутність концепції національного виховання. 225

КР №2.

Варіант 1.

1. Розкрийте сутність закономірностей процесу виховання.
2. Важливою закономірністю процесу виховання є включення особистості учня в різні види діяльності як ви розумієте це?
3. Що говорить українська народна педагогіка про принципи виховання? (Привести приклади).
4. Які принципи розглядає концепція національного виховання.

Варіант 2.

1. Розкрийте сутність принципів процесу виховання.
2. Важливою закономірністю процесу виховання є органічний зв'язок виховання з суспільними потребами й умовами виховання. Як ви розумієте?
3. Із наведених тверджень оберіть ті, які означають закономірності виховного процесу:
 - а) врахування вікових й індивідуальних особливостей вихованців;
 - б) виховання в колективній діяльності;
 - в) доступність виховних впливів;
 - г) Дотримання потреб у спілкуванні.
4. Охарактеризуйте основні закономірності виховного процесу.

Варіант 3.

1. Розкрийте сутність взаємодії закономірностей й принципів процесу виховання.
2. Важливою закономірністю виховного процесу є органічна залежність від виховного впливу на внутрішній світ дитини, її духовну сферу (формування думок, поглядів, ціннісних орієнтацій, емоційну сферу). Як ви розумієте це?
3. Із наведених тверджень оберіть її, які означають закономірності виховного процесу:
 - а) єдність і взаємообумовленість біологічних і соціальних чинників;
 - б) провідна роль діяльності у вихованні;
 - в) формування переконань;
 - г) визначальна роль сім'ї у вихованні;
 - д) пріоритет загальнолюдських і національних морально-духовних цінностей;
 - є) оволодіння знаннями норм і правил поведінки.
4. Охарактеризуйте основні принципи виховного процесу.

КР №3

Варіант 1.

1. У чому ви вбачаєте взаємозв'язок між поняттями «Моральне виховання», «Етика», «Мораль»?

2. Обґрунтуйте необхідність правового виховання учнів сучасному етапі розвитку суспільства.

3. Які завдання характерні для трудового виховання?

а) формування навичок моральної поведінки, психологічна підготовка і практична підготовка до праці;

б) психологічна підготовка до праці, підготовка до свідомого вибору професії, практична підготовка до праці;

в) підготовка до свідомого вибору професії практична підготовка до праці, вивчення всіх видів сучасного виробництва; 226

г) психологічна підготовка до праці, підготовка до свідомого вибору професії, виховання моральних почуттів.

4. Розкрийте сутність процесу естетичного виховання учнів.

Варіант 2.

1.Зробіть порівняльний аналіз понять

“

Розумове виховання

”

,

“

Розумовий розвиток

”

,

“

Інтелектуальний розвиток

”

.

2. Опишіть систему трудового виховання в загальноосвітній школі.

3. Які завдання характерні для естетичного виховання?

а) формування естетичних станів, розвиток пізнавальних здібностей;

б) формування навичок естетичної поведінки, формування естетичних понять, вироблення навичок і вміння вносити в життя красу, розвиток творчих здібностей.

в) розвиток творчих здібностей, розвиток пізнавальних здібностей, виховання емоцій;

г) виховання художніх смаків, формування умінь навичок творити прекрасне, виховання емоцій;

4. Розкрийте сутність процесу трудового виховання.

Варіант 3.

1.Розмежуйте сутність понять

“

Естетична освіта

”

,

“

Естетична культура

”

,

“

Естетичні

почуття

”

,

“

Естетична діяльність

”

.

2. Визначити систему фізичного виховання у школі вашої мрії.

3. Які завдання характерні для морального виховання?

а) формування естетичних смаків, тренування і загартування організму;

б) розвиток моральних почуттів, формування естетичних смаків, формування моральної свідомості;

в) формування в учнів моральної свідомості, виховання моральних почуттів, вироблення навичок моральної поведінки;

г) тренування і загартування організму, формування моральної свідомості, розвиток етичних почуттів.

4. Розкрийте сутність розумового виховання.

КР №4

Варіант 1.

1.Що ви розумієте під засобами виховання?

2. Які з перелічених нижче методів стимулювання дійсності є “Зайвим”?

Змагання, привчання, заохочення, покарання, приклад.

3.Проаналізуйте взаємообумовленість різних форм виховання,

4. Розкрийте класифікацію методів виховання і охарактеризуйте її.

Варіант 2.

1.Що ви розумієте під формою виховання?

2. До якої групи належить методи формування поведінки учнів?

а) привчання, приклад, вправи, заохочення, покарання.

б) змагання, бесіда, лекція, дискусія громадська думка;

в) громадська думка, вимога, привчання, вправи, доручення, створення виховуючи ситуації;

г) створення виховуючи ситуації, спостереження, вправи, змагання;

д) бесіда, лекція, приклад, дискусії;

3. Проаналізуйте взаємообґрунтованість різних засобів виховання. 227

4. Розкрийте і охарактеризуйте класифікацію форм виховання.

Варіант 3.

1.Що ви розумієте під методами виховання?

2. Розкрийте місце і роль прикладу у процесі виховання.

3. Які методи належать до групи методів формування свідомості?

а) бесіда, приклад, створення виховуючи ситуацій, вправи, привчання;

б) змагання, привчання, приклад, лекція, спостереження;

- в) приклад, бесіда, лекція, дискусія, пояснення, розповідь;
 - г) розповідь, заохочення, покарання, привчання, змагання;
 - д) створення виховуючи ситуацій, змагання, приклад, доручення.
4. Проаналізуйте взаємообумовленість засобів, методів, форм виховання.

КР №5

Варіант 1.

1. Сутність позакласної роботи з молодими школярами.
2. У чому ви вбачаєте соціально-педагогічну значність сім
,
ї?
3. Місце і роль вчителя початкових класів в організації позакласної та позашкільної роботи.
4. Етична бесіда: поняття, структура, конспект, методи проведення.

Варіант 2.

1. Сутність позашкільної роботи.
2. Розкрийте сутність основних функцій сім
,
ї.
3. Форми позакласної та позашкільної роботи, їх взаємодія.
4. Сценарій дитячих заходів.

Варіант 3.

1. Особливості організації позакласної та позашкільної роботи з молодшими школярами.
2. Форми роботи вчителя початкових класів з батьками учнів.
3. Типи позашкільних заходів. Взаємодія школи з позашкільними закладами.
4. Методика підготовки та проведення дитячих заходів.

КР №6

Варіант 1.

1. Сутність дитячого колективу.
2. Виділіть найістотніші фактори, що виливають на створення дитячого колективу:
 - а) робота з батьками, традиції, зустрічі з членами трудових колективів;
 - в) традиції, громадська думка, змагання, спільні справи, перспективи, дисципліна;
 - б) заохочення і покарання, навчання заняття, шефство старших над молодшими;
 - г) бесіди з учнями, навчальні заняття, перспективи, гра.
 - д) громадянська думка, навчання заняття, шефство старших над молодшими.
3. Зміст плану роботи вчителя початкових класів.
4. Методика формування дитячого колективу.

Варіант 2.

1. Особливості дитячого колективу.
2. Що називається дитячим колективом?
 - а) групи дітей одного віку у якої керівник і певне завдання.

б) група вихованців, які займаються однією діяльністю під керівництвом вихователя. 228

в) група дітей, в яких є певні вимоги, готовність надавати допомогу один одному, а наявність суспільної значимої мети та діяльності.

г) правильної відповіді не має.

3. Розділ плану роботи вихователя з молодими школярами.

4. Макаренко А.С. про колектив.

Варіант 3.

1. Типи дитячих колективів, їх взаємодія.

2. Із наведених властивостей оберіть ті, що характеризують розвиток колективу на другій ситуації:

а) діти достатньо знають, один одного, не виявляють інтереси до діяльності членів колективу;

б) сформувався актив;

в) більшість членів колективу свідомо підтримує керівника колективу;

г) активність у змозі керувати більшістю, виявляє вплив на колектив.;

д) усі питання життєдіяльності колективу розглядаються на загальних зборах.

е) меншість підпорядковує своєму впливові більшості.

є) вихованці спільно розв'язують питання діяльності членів колективу.

3. Що уявляє собою план виховної роботи вчителя початкових класів.

4. Сухомлинський В.О. про дитячі колективи.